

Afzender

Netwerkorganisatie regio Alkmaar
contractmanagement@alkmaar.nl

Datum 20 januari 2025
Betreft Proces zak- en kleedgeld voor jeugdigen in een accommodatie
Bijlage(n) -

Beste jeugdhulpaanbieder,

In 2024 is de uitvoering van de zak- en kleedgeldregeling voor jeugdigen in een jeugdhulpaccommodatie¹ gewijzigd. Met deze brief informeren wij u opnieuw over de regeling en het bijbehorende werkproces.

Uitgangspunten van de regeling zak- en kleedgeld

De gemeenten in de regio Alkmaar volgen de landelijke 'Handreiking zak- en kleedgeld' en de informatie van het Ketenbureau i-Sociaal Domein² zoveel mogelijk. Dit om de administratieve lasten zo beperkt mogelijk houden. We hanteren de volgende uitgangspunten:

- De regeling is van toepassing op alle jeugdigen die ten minste gedurende één maand voltijd³ verblijven in een accommodatie voor jeugdhulp, niet zijnde pleegzorg. Met het oog op de reikwijdte van de Jeugdwet is dit proces ook van toepassing in geval van verlengde jeugdhulp met verblijf.
- De zak- en kleedgeldregeling geldt voor jongeren tot 21 jaar. De grondslag hiervoor vinden we terug in artikel 1:395a van het BW. Daarin staat dat: "Ouders verantwoordelijk zijn voor het levensonderhoud van hun kinderen. Deze verplichting hebben zij voor minderjarige kinderen en voor de kosten van levensonderhoud en studie van hun meerderjarige kinderen die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt". Als ouders het zak- en kleedgeld niet kunnen en/of willen betalen, neemt de gemeente deze verantwoordelijkheid over. Dit doen wij tot het moment dat de ouder niet meer verantwoordelijk is voor het levensonderhoud van het kind.
- Het zakgeld is bedoeld voor kleine uitgaven en heeft voornamelijk een educatief karakter. Met als doel om jeugdigen verantwoord met geld te leren omgaan. Het zakgeld is vrij besteedbaar zolang dit in lijn is met wet- en regelgeving. Het mag niet worden besteed aan goederen of diensten waarvoor andere kostenregelingen gelden, zoals de bijzondere

¹ Hieronder vallen in ieder geval de volgende verblijfsvormen: kleinschalig verblijf, kamertrainingscentra, leef- en behandelgroepen, crisisopvang, JeugdzorgPlus en gezinshuizen.

² [Nieuwe productcodes zak- en kleedgeld residentiële jeugdhulp · Ketenbureau i-Sociaal Domein](#)

³ Wij definiëren voltijd als gemiddeld vijf etmalen per week. De regio Alkmaar onderzoekt dit en komt op termijn mogelijk met een andere definitie.

kostenregeling Jeugdbescherming⁴. De kosten voor basisbehoeften voor de dagelijkse verzorging (zoals toiletartikelen en boodschappen) vallen niet onder het zakgeld. Het kleedgeld is bestemd voor uitgaven aan kleding en schoeisel.

- Ouders⁵ zijn verantwoordelijk voor het levensonderhoud van hun kinderen. Ook wanneer het kind niet thuis woont en in een (jeugdhulp)voorziening verblijft, zijn de ouders verantwoordelijk voor het levensonderhoud van hun kinderen. Dit houdt in dat ouders er in ieder geval voor moeten zorgen dat de jeugdige basale zaken ontvangt zoals kleding, voeding, scholing, medische hulp en verzekeringen. Ook zak- en kleedgeld valt onder deze onderhoudsplicht.
- De jeugdhulpaanbieder wijst ouders tijdens het intakegesprek op hun plicht om zak- en kleedgeld te betalen en gaat na of ouders aan hun financiële verplichting van het verstrekken van het zak- en kleedgeld kunnen voldoen. Hierbij zal geen uitvoerige vermogenstoets bij ouders plaatsvinden. De jeugdhulpaanbieder maakt met ouders concrete afspraken over het verstrekken van zak- en kleedgeld. De ouder mag in plaats van kleedgeld hun kind ook voorzien van de benodigde kleding (natura).
Indien de ouders de met de jeugdhulpaanbieder gemaakte afspraken niet nakomen, doet de jeugdhulpaanbieder nog één keer een beroep op de ouders om het zak- en kleedgeld alsnog te verstrekken. Als ouders dan alsnog geen zak- en kleedgeld betalen en/of afspraken over het zak- en kleedgeld niet nakomen, verstrekt de jeugdhulpaanbieder het zak- en kleedgeld aan de jeugdige. Wanneer de ouders niet in beeld zijn, verstrekt de jeugdhulpaanbieder het zak- en kleedgeld.
- De jeugdhulpaanbieder draagt zorg voor de daadwerkelijke verstrekking van het zak- en kleedgeld. Wanneer een jeugdige wordt overgeplaatst naar een andere jeugdhulpaanbieder - en de jeugdige langer dan een maand voltijds zal verblijven bij deze jeugdhulpaanbieder - zal deze andere jeugdhulpaanbieder het zak- en kleedgeld verstrekken. Zoveel mogelijk volgens de afspraken die gemaakt waren over het zak- en kleedgeld. Tenzij zwaarwegende omstandigheden zich daartegen verzetten.

Hoogte van het zak- en kleedgeld

De leeftijden waarop een jeugdige zak- en kleedgeld ontvangt, zijn ontleend aan de normen van het Nibud, net als de hoogte van het zak- en kleedgeld. Deze bedragen zijn tevens opgenomen in de Regeling Jeugdwet (bijlage 1a) en kunnen periodiek worden aangepast.

Leeftijd	Zakgeld (per maand)	Kleedgeld (per maand)	Totaal (per maand)
6-12 jaar	€ 12,00	€ 0,00	€ 12,00
12 + jaar	€ 30,00	€ 54,00	€ 84,00

Vermeerderen van de hoogte

De Regeling Jeugdwet bevat een bepaling dat de jeugdhulpaanbieder het bedrag voor zak- en kleedgeld kan vermeerderen als de jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat dit redelijkerwijs noodzakelijk is in verband met bijzondere omstandigheden. Onder bijzondere omstandigheden worden verstaan:

⁴ https://vng.nl/files/vng/20160405_factsheet_bijzondere_kosten_jeugdbescherming.pdf

⁵ Hiermee bedoelen we ook voogden met uitzondering van de gecertificeerd instelling (GI).

- Wanneer een jeugdige bij de instroom bij een jeugdhulpaanbieder geen of onvoldoende kleding of schoeisel blijkt te hebben, verstrekt de jeugdhulpaanbieder de jeugdige op de kortst mogelijke termijn de benodigde kleding en schoeisel. Dit dient te worden bekostigd door de gemeente. Dit geldt voor alle jeugdigen, dus ook voor jeugdigen met kleedgeld. Het richtbedrag hiervoor betreft drie keer het maandelijks bedrag aan kleedgeld.
- Jeugdigen kunnen ook hogere kosten hebben, bijvoorbeeld omdat kleding sneller slijt of dat zij aangepaste kleding nodig hebben wegens een aandoening. In dit geval zal het zak- en kleedgeld vermeerderd worden met een bedrag tot de Nibud-normen plus 50%.
- De bedragen worden periodiek aangepast. Dit betekent dat als het Nibud deze bedragen aanpast, dit een aanleiding is om de bedragen - die genoemd worden in bijlage 1a van de Regeling Jeugdwet - aan te passen. Wanneer de bedragen in de Regeling Jeugdwet worden aangepast, kunnen gemeenten en daarmee aanbieders de bedragen gaan aanpassen.

Wijze van bekostiging

Voor wat betreft de bekostiging sluiten gemeenten aan bij het advies van het Ketenbureau i-Sociaal Domein. Gemeenten willen goed inzicht in de te verwachten kosten per verblijfsproduct. Dit inzicht is er nu nog onvoldoende, daarom richten gemeenten aparte productcodes in die u via het iJw-berichtenverkeer kunt declareren.

Productcodes zak- en kleedgeld

Hieronder vindt u een overzicht met de vier productcodes die u kunt gebruiken bij het aanvragen en declareren van zak- en kleedgeld.

Categorie	Productcode	Omschrijving	Stuks tarief
44	44B15	Zak- en kleedgeld 6-12 jaar: outputgerichte variant	€ 12,00
44	44B16	Zak- en kleedgeld 12+ jaar: outputgerichte variant	€ 84,00
44	44B17	Zak- en kleedgeld inclusief meerkosten: outputgerichte variant	€ 111,00
44	44B18	Extra kosten kleedgeld: outputgerichte variant	€ 54,00

Wijze van aanvragen zak- en kleedgeld

De volgende werkwijze ten aanzien van het aanvragen van zak- en kleedgeld is van toepassing:

- Zak- en kleedgeld wordt aangevraagd als outputgericht product.
- De aanbieder stuurt binnen vijf werkdagen - nadat duidelijk is geworden dat ouders hun kind niet van zak- en kleedgeld voorzien - een Verzoek om Toewijzing waarin is aangegeven hoeveel zak- en/of kleedgeld er nodig is.
- De aanbieder vult als verwijzer code 06 - *Zelfverwijzer/geen verwijzer* in.
- De 'Toewijzingseinddatum' is gelijk aan de einddatum van de Toewijzing van het verblijfsproduct. Dit geldt voor de productcodes 44B15, 44B16 en 44B17.
- Product 44B17 wordt alleen Toegewezen aan kinderen van 12+ jaar. Per maand wordt 1 stuk toegekend voor een bedrag van €111,00 per stuk. Dit is zakgeld plus 150% kleedgeld.
- Voor product 44B18 geldt dat er eenmalig 3 stuks wordt toegekend voor een bedrag van €54,00 per stuk. Indien noodzakelijk kan na overleg met de gemeente besloten worden meer dan 3 stuks aan te vragen. De einddatum van de Toewijzing is de laatste dag van de maand waarvoor de Toewijzing wordt aangevraagd.
- Overige velden worden conform de iStandaarden gevuld.

Invulinstructie productcodes 44B15 en 44B16

Het Verzoek om Toewijzing wordt ingevuld volgens de onderstaande tabel.

Type toewijzing	Categorie	Product	Budget	Volume	Toewijzings-einddatum	Eenheid	Frequentie
Zak- en kleedgeld 6-12 jaar: output-gerichte variant	44	44B15	-	1	einddatum van het verblijfs-product	stuks (output)	maand
Zak- en kleedgeld 12+ jaar: output-gerichte variant	44	44B16	-	1	einddatum van het verblijfs-product	stuks (output)	maand

Type toewijzing	Categorie	Product	Budget	Volume	Toewijzings-einddatum	Eenheid	Frequentie
Zak- en kleedgeld inclusief meerkosten: output-gerichte variant	44	44B17	-	1	einddatum van het verblijfs-product	stuks (output)	maand
Extra kosten kleedgeld: output-gerichte variant	44	44B18	-	3	Ingangsdatum verblijfs-product tot einde van de betreffende maand	Stuks (output)	maand

Wijze van declareren zak- en kleedgeld

De volgende werkwijze ten aanzien van het declareren van zak- en kleedgeld is van toepassing:

- De aanbieder declareert maandelijks, via een 323-bericht. Dit doet de aanbieder uiterlijk op de laatste dag van de opvolgende maand waarin de kosten conform het contract declarabel zijn.
- De aanbieder declareert in dezelfde eenheid als waarin de ondersteuning is toegewezen. Dit betekent dat in stuks wordt gedeclareerd, rekening houdend met het tarief per stuk.
- Overige velden worden volgens de iStandaarden gevuld. De aanbieder stuurt ook start- en stopberichten (305- en 307-bericht).

Aanvraag en verantwoording

In 2024 hoefde u het zak- en kleedgeld niet te verantwoorden. Ook voor 2025 hoeft u dit niet te doen. Tenzij wij, in individuele gevallen, aanleiding zien wel om een verantwoording te vragen. In dat geval nemen wij contact met u op.

Vragen?

Heeft u naar aanleiding van deze brief vragen? U kunt ons een bericht sturen via e-mailadres contractmanagement@alkmaar.nl.

Met vriendelijke groet,

*Contractmanagement Jeugd
Netwerkorganisatie regio Alkmaar*